ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 коронї.

Ч. 19. Чернівцї, дня 7. (20. мая) 1904. Рік VII.

Золоті гадки.

Хочаб ти і муки тяжкі потерпів
А брата свойого не любиш,
То всеж ти на вічне житє не доспів
Лиш дармо дочасне загубиш.

*

Хочаб ти і попіл слезами місив,
А в серци на брата злий замисл носив,
То вся твоя люта покута
Не варт перегнилого прута.

*

Хто має мудрість, а з неї
Ближним не хоче вдїлити
Той має скарб многоцїнний
В міх шкуратяний*) зашитий.

Іван Франко.

*) шкіряний

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
просьвітно-господарского товариства „Руска Бесїда“
відбудуть ся
в Зелений Понедїлок

(17. мая 30. с. м.) о годинї перед полуднем в салї Народного Дому в Чернівцях.

Порядок нарад отсей:

1. Прочитанє і справозданє протоколу послїдних загальних зборів.
2. Справозданє з дїяльности видїлу.
3. Виклад про філїї і читальнї „Рускої Бесїди“.
4. Виклад про Каси райфайзеньскі й Крамницї.
5. Реферат про „Сїчи“.
6. Вибір нового видїлу й голови товариства.
7. Вільнї внесеня.

Зеленого понедїлка надїємо ся великого сходу народного в Чернівцях зі всїх закутків Буковини, бо се найстарше і дуже хосенне руске товариство запрошує Русинів до обради над способами, як піднести й розширити нашу просьвіту і добробит. Коли будемо сьвідомими й сьвітлими людьми, коли улїпшимо наше господарство й забогатїємо, то припаде нам і значінє в краю, яке нам після нашого числа належить ся. Се здїйснити має все на примітї товариство „Руска Бесїда“ від трицять пять лїт і положило оно вже великі труди около розбудженя й підвигненя руского народу. Доси заложило в краю около 90 читалень і 40 кас райфайзеньских і видало своїм коштом і заходом 172 народних книжочок в багато тисяч примірників. Щоби-ж задачу сповнити всесторонно, то до сего треба участи всїх наших щирих людий, і тому просимо їх не погордити нами Зеленого Понедїлка.

Особливо просимо до нас Вп. членів нашого тов., наші філїї з Кіцманя і Вашківців, народні читальнї, управи кас райфайзеньских і представилелїв „Січий“! Збори будуть цікаві для кождого, виклади проголосять знані наші народні дїячі.

Тож до побачення в Зелений понедїлок в Чернівцях.

Від видїлу товариства „Руска Бесїда“ в Чернівцях.

Пантелеймон Клим, секретар. *Євгенїй Семака,* голова товариства.

Чи 43.000=116.667 ?!

II.

Попередним разом (в ч. 17.) пояснили ми що то є виборча ординация та обговорюючи нашу виборчу ординацию дійшли до того, що она кривдить мужиків на користь панів, бо з рахунку виходить, що пани платять за один мандат із своєї курії 43 тисячі податків, а мужики аж 116 тисяч 666 кор! На кінци обіцяли ми пояснити, яким способом дійшли ми до сего рахунку.

Отже після теперішної виборчої ординациї 150 голосів дїдицких вибирає собі аж десять послів. З сих десятьох послів вибирає собі 8-ох сьвітска більша посїлість (дїдичі) а 2-ох посїлість духових (т. є релїґійний фонд).

З сего виходить, що на одного посла паньского паде при виборах аж пятнайцять голосів. У великій посїлости бачите є голосоване безпосередне. Всї дїдичі, які мають до сего право, голосують відразу на послів, не вибираючи правиборців (вальманів), як се дїє ся в куриї мужицкій. Ну нехай! Буває-ж нераз так, що як то кажуть, не один чоловік хоч малий, але важний. Може й тут є така справа, що ті паньскі голоси такі важні через те, що пани оплачують дуже високі податки. А ну порахуймо їх та розкладім їх відтак на поодинокі паньскі мандати.

Якби зрахувати до купи всї податки, які платить велика посїлість разом сьвітска і духовна то будемо мати суму 430 тисяч корон. А як подїлимо сю загальну суму податкову через число паньских мандатів т. є 10 то одержимо **43.000** корон себто квоту, яку платять пани державі в формі податків, за яку вибирають собі одного посла, аби боронив їх прав, та звалював їх тягарі на иньші плечі. Оттак виглядає право паньске а тепер придивім ся, яке є того право, що его мають мужики. Селяньских виборцїв є 613.781 тисяч та їх відразу до вибору не допускають, але пересївають через решето правиборів і доперва ті виборцї голосують на послів. Вже при правиборах дїє ся кривда нашим селянам, бо біднїйших громадян взагалї не допускають до голосованя на правиборцїв а що говорити про те, що на 500 мужиків припадає лиш один виборець, коли кождий дїдич є й сам виборцем?!

Що сказати про те, що тих 613.741 мужиків вибирає через правиборцїв лише 12 послів? Отже один паньский посол припадає на 15 дїдичів, а один мужицкий на яких 50 тисяч душ. Одного висилає до сойму 15 панів а друго 50 тисяч людий, а однаково має в соймі рівне право і той, що стоїть за 15-ох і той що за 50 тисяч. І деж тут справедливість? І як тут мужицкі посли можуть порадити; як можуть они помочи коли проти ним стануть посли паньскі й цер-

---

Пантелеймон Куліш.

Циган.

Був собі колись якийсь-то циган; та такий же то прегіркий пяниця, що й не приведи Господи! Чи є в нього яка копійчина, — так і несе її у шинк; чи яка жупанина — він її туди-ж пре!

А жінка з дїтьми, голі й босі, пропадають без хлїба. Танцюють-танцюють холяндри, пішовши у Воронїж[1]), — бо вони стояли шатром біля Воронїжа, — так що-ж бо? Народ не дуже зглядає ся на їх танцї, бо вже они нїкому не в дивовижу.

А батько, я-ж кажу, волочить ся по шинках, та пє, та гайнує, та бє ся навкулачки з ким попало. Побють єму всю пику, попідставляють окуляри, порозривають на нїм одежу, спакостять нї нащо чоловіка! От тодї вже він і тягне до господи, тай лежить під шатром, як той кабан у берлозї, поки єму відлигне там трохи на серцї.

Такий то вдав ся собі навіжений циган!

Оттак раз пізно ішов він із шинку до дому. Чи ішов він, чи рачки лїз, сего вам не скажу, бо вже давно смеркло ся;

[1]) Місточко Воронїж Глуховского повіта, Чернигівскої ґубернїї.

ковні та ще дехто із послів мійских (є їх 5) або й з палат торговельних і промислових (є їх 2) а про митрополиту й ректора університету (начальника найвисшої школи в Чернівцях) нічого й говорити. Ба не всї мандати є в руках приятелїв мужицких, багато загарбали вороги мужиків бо нераз таке дїє ся, що мужики повірять солодким словам киринників і своїх ворогів а через те стають вовки заступниками овець.

Ба може, як ми се вже горі сказали пани платять таку велику суму податків, що они мають більший голос в соймі як мужики, ой нї. Селяньска курия з 12 мандатами платить загалом самих безпосередних податків 1 міліон 402.000 кор. отже за один мандат платить по **116.667 кор.**, то є майже в трое тілько як пани; з сего й слїпий бачить, яку то кривду терпить мужицтво. І на послах і на податках селяньство скривджене. Оттому то наші посли і всї члени „Вільнодумного Союза" хотять тепер завести таку переміну, аби: або мужики дістали відповідно рівну скількість посольских мандатів через зміну дотеперішної виборчої ординациї, або збільшеня дїдичівских податків до тої висоти, що єї платять мужики та аби через то поменьшити податкові тягарі, які прилягли селян. Анї одного анї другого, пани не хотять допустити. В сїй справі з'єдинила ся велика посїлість паньска і духовна а тепер що найшли собі наймитів, які хотїлиби своїми криками та горівкою задурити селян, аби они покинули бороти ся за своє право. Але се пуста їх робота; наші мужики не дїти. Їх вже киринники не обманять нї обіцянками на всїлякі водопроводи й увільненя від школи нїніякими иньшими способами. Всї просьвічені мужики мають для них лиш одну відповідь: Проч з давною кривдою! Проч з киринниками, що пішли в найми панам, аби запродувати мужицке право.

Дописи.

Із Клїводина.

До недавна ходили люди в Клїводинї одинцем, і мало хто з них розумів товариске житє. Мало-помалу удало ся місцевому учительству наклонити значну часть села до того, щоби злучило ся в товариство. До сего дїла не мало причинили ся також і пенсионований учитель, п. І. Архіпи, і теперішний начальник, п. Іван Запотічний.

Найперше засновало ся тут товариство „Руска каса щаднича і для пожичок", що числить тепер 84 членів. А щоби і молодїж мала свій притулок, завязало ся пізнїйше товариство парубоцке „Січ"; тепер маємо 46 членів.

Одно і друге товариство розвиває ся дуже добре. Тепер-же дня 17. цьвітня с. р. отворено в нашім селї ще і читальню

чути тільки було, що дуже кректав і спотикав ся; далї впав, здихнув разів зо два тай захріп на все поле.

На той час довелось їхати тим шляхом якомусь панови. Аж ось конї — хвить на бік! трохи воза єму не перекинули.

„Стій! Що там таке?"

Роздивились, аж пяний циган.

„Узяти єго з собою!" каже пан смому поганяйлови.

Узяти то взяти, — з паньским, кажуть, свого язика не рівняй: коли довгий, то прикоротчають, коли короткий — витягнуть.

Машталїр злїз із воза, розштовхав під боки цигана, тай підвів до воза.

„Куди се то мене цупиш?" питає ся у його циган.

„Лїзь, кажуть тобі, на віз!"

„На віз? Ну, се ще не велика біда!" каже циган. Сїв собі любенько коло пана, тай захріп знов на все поле.

Прокинувшись на другий день, циган як глянув, так і зомлїв!...

„Де се я?... Куди се я забравсь?... Чи не в шинку? Так нї-ж бо: у шинку вікна не такі, тай стільців не має!... Ну, не дай Боже, та хто застане мене у сих будинках! Адже-ж на минї й волося не зоставлють, — скажуть, що я прийшов красти! Отже коли прийшло на мою голову лихо!"

„Рускої Бесїди“, і за се власне хочу тепер близше поговорити. Всї члени названої каси зажадали собі читальнї „Рускої Бесїди“. Перші головні збори читальнї ограничено лише на тих членів і гостий котрі були запрошені картками, бо як відомо, повставали в послїдних часах при подібних случаях колоти, роблені людьми що є збаламучені ворогами доброї справи. На отворене згаданої читальнї прибув і делеґат товарисгва „Руска Бесїда“ в Чернівцях, п. професор Клим. Гістьми були також товариство „Сїч“ із Кіцманя і місцеве. При отвореню об'яснив п. проф. Клим цїль читальнї двогодинною промовою. Она була така добірна і краснорічива, що многим присутним котили ся сльози з очий, а і слухачі з надвіря, що старали ся зразу пустим криком баламутити при отвореню, пізнїйше утихили і слухали сеї знаменитої промови крізь отворені вікна дальше вже уважно. Свою бесїду закінчив пан професор Клим многолїтствієм в честь найяснїйшого нашого цїсаря, що збори трикратно і грімко повторили. По окінченю ще і иньших формальностий подякував п. професорови Климови за єго щиру науку господар п. Ґеорґій Савчук, і піднїс великі заслуги наших щирих руских послів: пп. Пігуляка, дра. Стоцкого і Василька, а за сим украшали се народне сьвято сїчовики із Кіцманя і місцеві розличними піснями.

По закінченю зборів розмовляв пан Клим з противною партиєю в сей спосіб, що обі партиї прирекли собі, жити в супокою одна побіч другої. Нова читальня радо витає сей крок і з своеї сторони буде старати ся, не давати до ворогованя жадної причини. А варта ще то тут згадати, що найшли ся такі люди, що радіби сю згоду розбити і тому перекручують в своїй „Нар. зрадї“ опис наших зборів і юдять людий до роздору. Із сего вже видно, що тим одиницям, а головно їх проводирам не ходять о нїчо більшого як о те, аби сїяти діявольске зерно роздору, та аби мужиків подїлити, щоб над ними могли лекше запанувати вороги. То приятелї!

На конець годить ся згадати і про щире серце одного честного господаря, п. І. Старецкого, котрий відступив вже передом безплатно хату для товариства „Сїч“ а тепер також і для сеї нової читальнї. Честь і слава єму за се і най Бог нагородить єму стократно!

Член нової читальнї.

Із Неполоківцїв.

Дня 12-го цьвітня в Сьвітлий Вівторок великодний відбуло ся у нас отворене читальнї „Рускої Бесїди“. На отворене читальнї приїхав пан проф. Клим з Чернівцїв, якого члени читальнї перед красно прибраною брамою окликами: „Слава, многая лїта і ин.“ повитали. Відтак удав ся пан делеґат до читальнї, де коротко, а дуже зрозуміло пояснив статути й цїль читальнї;

Тільки що се сказав, аж ось двері — рип! і увійшов якийсь синекаптанник.

„Добродїю!“ каже до нього циган: „коли я зайшов сюди красти, або чого другого, — то от чорна земля, щоб я ще почорнїшав! Щоб минї і руки й ноги повсихали! Щоб я зараз сказив ся! Щоб я сьвіту божого не побачив! — коли я знаю, де я і що, і куди се я зайшов!...“

„Що се ви, пане?“ каже добродїй. „Чого се ви так божитесь?“

„Який же я пан? Я не пан, я циган!“

„Господь з вами, пане! Що се вам приснилось? Чи ви-ж таки на цигана походили?

„Що за мара така?“ думає циган. „Чоловіче добрий!“ каже. „Годї тобі глузувати! Виведи тільки мене із сих хат, так я твого й панства не хочу; та знайди минї мій бриль[2]) та свитку“.

„Та що бо се ви менї кажете, пане? Як би я посьмів над вами глузувати? Нате лишень одягайтесь, та ось принесу вам чаю“.

„Що за диво?“ думає циган. „Справдї він до мене так говорить як до пана. Надїну вже, так і буть, сей жупан; що буде, то буде“.

Аж ось несуть йому чаю, — він пє; дають люльку, — він і люльку тягне; дають поросятини, — їсть він і поросятину. А потім знов чаю, а потім знов ков-

---

[2]) капелюх

по єго бесїдї вписало ся 38 членів до читальнї.

Потім забрав слово пан учитель Скакун з Пядиківцїв, що прибув на отворене нашої читалнї з пядиківскими людьми. Привитав читальню яко відпоручник читальнї „Руской Бесїди“ й товариства „Січ“ в Шипинцях, пожелав читальнї найлїпших успіхів і закінчив бесїду словами „Горнїть ся братя-сельяни в читальню; бо лише через просьвіту за помочию таких читален вийдете з біди й нужди в котрій ви ся тепер опинили!“

Вибір уконституовав ся так: Стефан Пілгуй голова, Ґріґорій Городиский заступник, Михайло Лупул секретар, Юрій Душилевич біблїотекар, Тодер Руснак касиєр, Григір Москалик й Сімйон Кравчук видїлові.

Відтак закінчив збори пан проф. Клим многалїтствієм в честь цїсаря, а присутні відсьпівали „Божє буди покровитель“ а відтак „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора“ й почали розходити ся домів. Пан проф. Клим в супроводї учителїв як також многих селян удав ся на дворець желїзничий, але слова єго остали ся нам на зав сїгди в памяти.

Оттак милї братя-мужики за помочию панів учителїв як також чесних господарів пана Пілгуя, Тодера Руснака, Григорія Москалика, Ґріґорія Городеского і др., удало ся нам мимо великого числа ворогів й в нас завести читальню. Та не дивно нам з ворогів иньшої народности, але дивно нам таки з наших братів селян, а ще гірше з тої інтелїґенциї, котра страшить нас пускаючи в сьвіт старі і дурні байки, що ми собі будемо мусїли унїяцку церкву будувати, бо се нїби має бути унїяцка читальня. Але хотяй ті панове не трохи вчені, а нарід простий, таки не вчений, то все таки народови приходять такі слова як: „Вунїяцка“ та „Православна“ читальня сьмішно. Таж Ви собі не можете панове представити, що мужик ще тілько розуму має аби знав, що читальню так само як хату, стодолу, стайню, стіл і т. д. нїхто не хрестить, щоби они були православними, чи там унїяцкими. Віру треба мати в серци і в души а не лише вивісити на таблици, що то читальня православна тай під єї покришкою запропащувати долю руско-православних селян, запродуючи їх право дїдичам та боярам, які не є анї Русинами а по більшій части й не православними але иньших віроісповідань. Ми пізнали (таки з Вашої „Народної Зради“, котра плаче, що „Вольно думний Союз“ сего року в соймі нїчого не робив; як лише галабурди, хотяй всї Буковинцї з виїмкою дїдичів та паньских наймитів признають, що власне сего року працював в соймі не хто иньший, а лише „Вольнодумний-союз“) що не о унїю та православіє Вам ходить, бо в Ваших товариствах також є дуже багато унїятів; а о темноту народу: бо Вам в каламутній водї лїпше рибу ловити, а читальня чис-

---

бас та поросятини, так що аж живіт єму обдуло!

На другий день, ще він не прочував ся, а тут єму уже й несуть чаю, горілки, вареників,[3]) ковбас, сала, — так що єму уже і в пельку не потовпилось!

От циган бачить, що всї єму кланяють ся у пояс, та знай величають паном, — перестав боятись і давай орудувати по свому: „Горілки! музику!“ гукнув він на прислужників.

Зараз вродила ся і горілка й музика. Циган дмухнув разом із півкварти, покректав, закусив, та так повеселїшав, що аж підскочив. „А нуте горлицї!“

Музики загули, а циган, так і пішов кружка по мальованім помостї.

„А що-ж ви не танцюєте, вражі дїти?“ гукнув він на людий. „Танцюйте! пийте! їжте! — Я не жалую нїчого!

От і народ давай виступати по одному та по двоє, — і підняли такий галас, як на весїлю!

А циган же то вискакує та висьпівує навперейми: кричить, гогоче, частує народ і сам пє, — так що й перестанку єму нема. Знов тільки погукує:

„Гей грай, коли граєш,
Коли чорні брови маєш!...“

Вже й вечір, а циган ґвалтує, а циган коїть лиху годину! Та вже як зовсїм

[3]) пирогів

тить ту воду й вже Вам не гаразд так легко обловлюватись в воді чистій, як в мутній.

Поки що, то промовчуємо ще імена тих осіб; але як они не будуть мовчати, а й дальше такі дурниці плести, то надрукуємо їх також й в нашій мужицкій ґазеті „Рускій Раді“, аби й сьвіт знав, що за мудрих та вчених панів тут маєм тай хто з мужиків є їх похвостачами замість того щоб єднати ся з тими, які хотять поправити нашу гірку мужицку долю.

Правдолюб.

Із Вашківців н. Ч.

„Кацапскі керинники“ із „Царославної“ зліпили були в ч. 10. і 11. своеї „казети“ дуже дурну допись нїби із Вашківцїв н. Ч. і там накинули ся на наших щирих приятелїв учителїв Івана Гарасимовича і Осипа Безпалка, та інспектора шкільного Николая Спинула, за те що они сьміють просьвічати нарід і заводити для народу ріжні хосенні товариства. А вже найгірше розлютили ся ті писаки на тутешного панотця Купчанка, котрий видячи ревну працю згаданих осіб около добра своїх парохіян не лиш не киринить, але і заохочує людий до хосенного дїла. І на него то накинули ся они особливо за то, що о. Купчанко відважив ся всім перевертням, сказати правду в очи, що посол Пігуляк найбільше заслужив ся для православної церкви, та висказав надїю, що Бог допоможе єму і дальше працювати як до тепер, чим зеднає собі тривку любов у руского народу і поважане у своїх ворогів.

Не знати, де є лице в тих писак, коли они важуть ся без чола і без встиду, накидати ся на чоловіка, котрий через цїлий вік працював і працює для руского народа, і обставати за митрополитом-ромунїзатором, який відносить ся ворожо супроти потреб і бажань Русинів і такою консисториєю, тай ще хвалити ся і величати ся перед нашими ворогами, мавляв, „ось дивіть ся лиш обстаємо за вами. Дивіть ся які ми добрі наймити!“ Се акурат так виглядає, як пес, що кине ся на прохожого чоловіка, а вигавкавши ся біжить і стає на лапки перед пана. Диви — мовляв — як я вірно тобі служу. Оттак увиляють ся і наші киринники перед своїми панами та нападають майже на всїх наших робітників, що працюють десятками лїт над піддвигненем руского народу на Буковинї. Про те що они робили й роблять, знають всї. Та бо киринники радіби також, аби про них сьвіт почув тож місто того, щоб робити щось доброго для людий взяли ся за иньше лекше дїло а то стали лаяти. Але можуть бути певні, що їх лайка не пошкодить нїчо тому, хто все ступав по дорозї правди. — Ті щирі наші пртятелї, що працюють ревно для нашого добра, нїчого собі з тої

осмеркло, він зміг ся, та і впав, як сніп, пяний на поміст.

От тодї пан звелїв знов відвезти єго тай положити на дорозї.

Так і зробили.

Хропе циган, неборак, на все поле, — аж вороня жахає ся на березах! Вже й сьвіт, — а він спить; вже люди й жати ідуть, — а він спочиває, як після маківки!

От стали єго будити: „Вакуло! Уставай! уставай!“

„Підіть ви собі к діяволу!“ загукав до них Вакула. „Чаю, бісові дїти!“

„Тю! навісноголовий! Тю! га! дурний!“ І пішли реготатись та тюкати на бідного Вакулу.

Циган підвів ся і бачить, що се вже щось не по вчорашньому. „А де-ж музики?“ спитав він.

„Які музики?“

„Як які? Аже-ж я вам пан!“

„Тю! навіжений! Що се тобі приснило ся?“

Оторопів мій циган, розставив ноги і вирячив на народ очи. „Може, й справдї се менї приснилось!“ думає він. Тай не став нїкому розказувати, щоб іще більше з нього не глузували, та не приложили йому якого імени[4].)

---

[4]) насьмішливого прізвища

лайки не роблять бо нарід зрозумів вже „хто єму брат, а хто собі рад“, а кождий напад паньских наймитів на них еще більше кріпить довіре до приятелів, бо кождий знае, що кого вороги наші беруть в зуби, то такого варта послухати і пошанувати.

Ба але ще цікавійша справа з тими писаками, они навіть не знають, що діє ся в Вашківцях н. Ч. хоч беруть ся про се писати. На те найліпший доказ се те, що „Царославна“ написала наче-б тут начальник громади п. Балошескул виступав проти вашківских руских товариств. Отже можу успокоїти тих „писаків“, що п. Балошескул належить до „Рускої Бесїди“ і завсїгди приходить на збори каси і „Січи“ і в наших „Сїчових“ забавах („фестин“ минувшого року, „Маланка“ сего року) бере особисту участь, тай взагалї нема того роздору, який хотїла-би бачити „Царославная“.

Тих кілька слів написав я не тому, щоби відповідати на напади паньских наймитів, але аби дати примір тої брехнї, якою они воюють та аби й ті, що вождам киринї ще вірують пізнали, до чого они їх ведуть, та за що они їх мають, коли їх обдурюють такими брехливими вістками як та допись із Вашківцїв. Таж Вашківцї н. Ч. не за горами; про правду а заразом і про злобу киринників довідатись легко.

Вашківский.

Всячина.

Із Сїчового Руху. Сеї недїлї відбудуть ся отворене нових „Січий“ в Ставчанах і Юрківцях. Збори будуть відбувати ся в обох селах о год. 2. попол. із звичайним порядком дневним. До тогож в Юрківцях закінчить ся отворене „Січи“ аматорским представленем: „Сатана в бочцї“, яке відограють кіцманьскі „Сїчовики“ аматори й аматорки. Вступ для представленя для інтеліґенциї 80 сотиків для селян 10 сотиків.

В понедїлок Зелених сьвят дня 30-го мая 1904 о год. 3-ій пополудни відбуде ся в Рогізнї в гостинници Гіллїґа Лютінґера **Народне Віче** на котрім **посол др. Стефан Смаль-Стоцкий** буде говорити про полїтичні і економічні справи краєві. На се віче запрашає всїх патріотів Комітет.

У Будапештї стали радити спільні делеґациї то є найвисша рада в цїсарство вибрана із австрийского парляменту і угорского сойму. Правительство домагає ся аби єму дати ще нові гроші на воєнні цїли а то 88 міл. кор. на узброєнє і воєнний материял для армії сухопутної та 76 міл. для маринарки. От на які видатки йде найбільше людского гроша.

Японьскі пословицї. Біда не хиба, але й не чеснота. — Лекше пяного, чим бідного покласти на ноги. — Три річи ростуть без дощу: — проценти, комірне і дївчата. — Бідний, хоч-би на спину впав, то всегда ніс розібє. — Чорт все забере, та лиху жінку лишить. — Тайна нїколи в спідници не ходить. — Коли бідний їсть курку, то він або она не здужає. — Муж і жінка, то одно тїло, але дві розличні кишенї. — Любов солодка але лише з хлїбом. — Коли женщина не сварить ся з кравчинею?

Братоубийство на смертельній постелї. В селї Куреті, гунядскої столицї на Угорщинї, жило двох братів. Іван і Петро Чуґа. З початку жили з собою як братя, та перед кількома роками посварили ся за спадщину по батькови і давай процесуватись. Від того часу почали смертельно ненавидїтись. Між тим процес продовжав ся без кінця, коштував безліч гроша, а молодший брат, Іван занедужав тяжко і не міг діждати ся рішеня суду. Єму здавало ся, що старший брат мусить конечно приграти. Серед таких обставин стан недужого погіршив ся і сими днями розійшла ся чутка, що вже вмирає. Коли зачув про се старший брат, Петро, відкинув гнїв із серця тай рішив піти до молодшого попрощати ся з ним. Ледво одначе переступив єго поріг, загомонїв вистріл і Петро впав на землю без житя. Се стрілив до него молодший брат, котрий ховав револьвер під подушкою, і влучив єго в само серце. Таким робом бодай перед смертию наситив свою ненависть. Убійника не мож навіть арештувати, бо лїкарі заявили, що сконає за кілька днів.

Пожар театру. З Льондона доносять: В Новім Йорку згорів онодї великий театр „Проктор“. Огонь вибухнув на поді, де був склад театральних приборів. Полумінь появила ся на даху в часї вечірного представленя, коли театр був переповнений публикою. Публика занепокоєна, що по театрі розходить ся загар, хотїла вже кинути ся до ввходів; кілька женщин зімлїло. Але загальний переполох здержав комісар поліцїи, котрий станув в головних дверех і крикнув: В театрі малий огонь, прошу на хвилю вийти; коли огонь буде угашений, представленє відбуде ся дальше. Колиж побачив, що мимо того часть публики тисне ся до дверий, добув револьвера і загрозив, що кождого застрілить, хто не буде поводити ся супокійно. То помогло. Театр за хвилю опорожнив ся і нїхто не погиб.

Голодова смерть мілїярдерової дочки. Гадав-би хто, що голодують та вмирають із голоду лиш дїти бідні, мужицкі а ось лучила ся така пригода і в родинї мілїонового пана Моккаріля в Льондонї розуміє ся через припадок. Ось Моккаріяльова дочка від одинайцяти день десь пропала. Гадали, що єї украли якісь розбишаки, аби відтак присилувати батька до високого окупу, тож Моккаріль визначив велику суму для того, хтоб відкрив місце побуту єго доньки. Аж ось вчера відкрито тїло. Показало ся, що дївчина, ходячи по рівнім даху батькової палати впала до комина і умерла в нїм із голоду.

І там улїз. Молода голяндска королева відвідувала недавно людові кухнї в Амстердамі. Двірска дама водила монархиню по цїлім льокали, а вкінци вийшла з нею до кухнї. Тут королева скоштувала страви і не щадила похвал старій кухарцї, а вкінци спитала, де ховає припаси. „Ось тут найяснїйша панї“, відповіла урадувана кухарка і отворила двері великої кухонної шафи. В тій хвили всї три женщини видали оклик. В шафі стояв... мущина. Спершу думали, що то любчик поважної кухарки, однак она опрокинула сей здогад з найбільшим обуренєм. Тимчасом виновник вийшов з шафи, наблизив ся покірно до королевої і заявив, що є — справоздавцем одного з найбільших амстердамских дневників і закрав ся до шафи, щоби міг дати можливо докладний опис побуту королевої в кухни. Королева усьміяла ся сердечно з штудерности дневникаря, а на прощанє подала єму руку і сказала: „Прошу прислати й менї примірник часописи із своїм описом“.

Видане Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.